

Castanea sativa (Kaštanovník jedlý)

čeleď: Fagaceae

oblasti: Afrika, Alabama, Andalusie, Apeniny, Černé moře, Česká republika, Čína, Francie, Gruzie, Írán, Irsko, Japonsko, Kaspické moře, Katalánsko, Kavkaz, Kréta, Malá Asie (Anatolie), Massachusetts, Německo, New York, Pákistán, Pennsylvania, Řecko, Střední Itálie, Švýcarsko

Roste v jižní Evropě, Malé Asii a severní Africe v podobě opadavého dvoudomého stromu. Dožívá se vysokého věku. Dorůstá výšky 15 - 20 (i 40)m, šířky 20m v široce sloupovitém až polokulovitém habitu při průměru kmene 1,5 - 2m. Kmen přechází z barvy červenohnědé po tmavě šedou až černou a svisle brázděnou. Větve jsou v mládí plstnaté, nazelenalé až hnědě červené, mírně hranaté, pupeny vejčité až vejčitě kuželovité s 2mi vnějšími šupinami. Palisty jsou čárkovité nebo kopinaté, ochlupené, žláznaté a dlouhé 1,5 - 2cm. Listy jsou střídavé, kopinaté, hrubě pilovité, zelené, dlouhé (10 -) 14 - 20 (i 22,5)cm, široké 5 - 9cm, na spodní straně ochlupené, šupinatě žláznaté, žilnatinu tvoří (11 -) 12 - 14 (i 30) párů žilek a na podzim se barví do žluté až žlutě zelené. Květenství vyrůstá v paždí listů, je nazelenalé, samčí květy rostou v podobě (5 -) 14 - 15 (i 20)cm dlouhých jehněd ve svazečcích a samičí květy vyrůstají jednotlivě v 1 - 3květých vidlanech. Plody mají ostnitou číšku průměru 4 - 7cm, obsahuje (1 -) 2 - 3 (i 7) nažek, nažky bývají 1/2kulaté, tmavě hnědé, lesklé a velikosti 2 - 4cm. Jeden strom dokáže vyprodukovat 50 - 100kg nažek. U nás jsou vysázené sady v Nasavrkách a Chomutově. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albomarginata' - výška do 25m; listy kopinaté, ostře pilovité, lesklé, tmavězelené s asymetrickým béžově bílými až stříbrobílými okraji, délky do 20cm
- 'Albovariegata' - bíle panašované okraje listů
- 'Anny's Summer Red' - listy v létě tmavě červené
- 'Argenteovariegata'/'Argenteomarginata' - hustější habitus; výška do 10cm; listy na okraji úzce bílopestře, zpravidla mírně deformované, dlouhé 5 - 16cm
- 'Asplenifolia'/'Comptoniaefolia'/'Comptoniifolia'/'Heterophylla'/'Salicifolia'/var. asplenifolia - listy stříhané, zubaté, někdy až čárkovité, dlouhé 23cm a široké 1 - 3cm
- 'Aureomaculata' - listy asymetricky žlutě a žlutě zeleně skvrnitě, střed zelený
- 'Bojar' - středně raný, pravidelná bohatá úroda
- 'Cochleata'/'Bullata'/'Monstrosa' - řídkší 1/2kulatý zakrslý keř; listy tmavě zelené, menší, hustější, lžičkovitě vypouklé nebo propadlé, okraj asymetrický
- 'Dissecta' - listy hluboce stříhané
- 'Fastigiata'/var. fastigiata - úzce sloupovitý habitus; větve vystoupavé, hustější
- 'Filipendula' - listy hluboce zastříhané
- 'Glabra' - listy velké, tuhé, tmavězelené, lesklé, tlusté
- 'Hulsdonk' - větve zkroucené; listy také zkroucené a zkadeřené
- 'Laciniata' - listy asymetricky dlouze zubaté s až nitkovitými zuby, dlouhé 12 - 30cm, široké 3 - 5cm
- 'Longal'
- 'Luteo Variegata'
- 'Lyon'
- 'Macrocarpa'
- 'Maraval'
- 'Marigoule' - velkoplodý, samosprašný
- 'Markus'
- 'Marron de Lyon'/'Macrocarpa' - brzy plodící
- 'Mistral' - pozdní, pravidelná bohatá úroda
- 'Pendula' - menší široce rozložitý habitus s obloukovitě převíslými větvemi
- 'Pendulifolia' - listy svislé, dlouhé 20 - 30cm a široké 5 - 9cm
- 'Prolifera'/'Discolor' - listy velké, lesklé, tuhé, dlouhé, v mládí na spodní straně plstnaté
- 'Purpurea'/var. purpurea - listy tmavě zelené, rašící růžově fialové, na podzim načervenalé, velké a

široké až 15cm

- 'Pyramidalis'/'Holdtii'/'Holtii'/'var. pyramidalis - úzký jehlancovitý habitus
- 'Tortuosa' - větve hustější a kratší; listy asymetrické, až jednostranně poloviční, asymetricky pilovité
- 'Variegata'/'Aureomarginata'/'Aureovariegata' - listy s asymetrickými žlutými okraji
- 'Vincent van Gogh' - výška 2 - 2,5cm
- 'Volou'

Má rád vlhké, hluboké, nejlépe mírně kyselé a odvodněné půdy, dostatek tepla a chráněné místo. Dobře snáší sucho, půda by měla být lehká, nevápenitá a bohatá na živiny. Je mrazuvzdorný do -29°C.

Množí se semeny, které potřebují proji stratifikací.

<https://www.rostliny.net/>